

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 2 im. K.K. Baczyńskiego w Częstochowie

Podstawa prawna programu:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo Oświatowe (Dz.U. 2019 r. poz. 1148, 1078, 1287,1680, 1681).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2024 r. Poz. 781) .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1798)

Założenia programu:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 2 im. K.K. Baczyńskiego w Częstochowie obejmuje ogół zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów klas I - VIII szkoły podstawowej w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Program skierowany jest również do rodziców, nauczycieli i wychowawców. Na każdy rok szkolny opracowuje się Program Realizacji Doradztwa Zawodowego, uwzględniając Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego.

Program Realizacji Doradztwa Zawodowego określa:

1. Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

- a) tematykę działań z uwzględnieniem treści programowych
- b) oddziały, których dotyczą działania
- c) metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami
- d) terminy realizacji działań
- e) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań.

2. Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy,
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki,
- szkoła odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowej uczniów, pomocy i wsparcia udzielają specjaliści i nauczyciele,
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły,
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Dobrze przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej uczeń, to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, potrafi samodzielnie wybrać szkołę ponadpodstawową, ma plany na przyszłość.

Struktura Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

I. W klasach I - VI - orientacja zawodowa:

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresy kształcenia ogólnego, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą, wizyt zawodoznawczych;

II. W klasach VII-VIII – doradztwo zawodowe:

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, wizyt zawodoznawczych;

Sojusznicy:

- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Centrum Informacji Zawodowej
- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna PN
- Ochotnicze Hufce Pracy
- Powiatowy Urząd Pracy
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego
- szkoły ponadpodstawowe
- pracodawcy, organizacje pracodawców
- Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM”
- Ośrodek Rozwoju Edukacji;

Cele programu (ogólne):

1. Przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej.
2. Wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych.
3. Stworzenie i wdrożenie Programu Realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, w ramach którego uczniowie są wspierani metodami aktywnymi w nabywaniu umiejętności związanych z planowaniem kariery zawodowej, wyborem kierunku dalszego kształcenia i zawodu.

Celem orientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy dzieci wobec pracy i edukacji a także pobudzanie i rozwijanie zdolności oraz zainteresowań dzieci.

Celem doradztwa zawodowego jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Cele szczegółowe (rezultaty):

Uczniowie:

- posiadają pozytywną postawę wobec pracy i edukacji,
- wiedzą jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty,
- znają własne predyspozycje zawodowe – zainteresowania, uzdolnienia, uwzględniają je przy wyborze kolejnego etapu kształcenia i zawodu,
- potrafią rozwijać swoje umiejętności i kompetencje,
- posiadają umiejętność pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych,
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń,
- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej,
- są zmotywowani do pracy na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego,
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu,
- posiadają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy,
- znają system kształcenia, oraz ofertę szkół ponadpodstawowych,
- znają zasady rekrutacji i terminarz rekrutacyjny,
- wybierają zawód i szkołę po dokonaniu analizy własnych możliwości psychofizycznych z wymaganiami szkoły i zawodu,
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu i szkoły,
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodoznawczej,

- są otwarci i przygotowani na wyzwania współczesnego świata,
- znają trendy kierujące rynkiem pracy i przyczyny bezrobocia.

Nauczyciele:

- wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu w określaniu indywidualnych profili,
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje,
- wspierają decyzję zawodowo – edukacyjną swoich uczniów,
- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z podstawą programową,
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów,
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- znają problematykę rozwoju zawodowego dziecka,
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców” dla swoich dzieci,
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.
- angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy).

Metody i formy pracy:

Doradztwo indywidualne:

- rozmowa i wywiad doradczy,

- diagnoza predyspozycji zawodowych – kwestionariusze, testy,
- udzielanie wsparcia w podjęciu decyzji zawodowej,
- wsparcie w podnoszeniu samooceny i radzeniu sobie w sytuacjach utrudniających optymalny rozwój,
- udzielanie informacji adekwatnych do potrzeb ucznia,
- pomoc w prawidłowym przygotowaniu dokumentów podczas rekrutacji do szkół ponadpodstawowych,
- działalność punktu konsultacyjnego dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Doradztwo grupowe:

- metody aktywizujące: burza mózgów, dyskusja,
- metody zapisowe: drzewko decyzyjne, mapy myśli,
- dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- badania grupowe z wykorzystaniem kwestionariuszy, ankiet, testów,
- metody audiowizualne: filmy edukacyjne, zasoby Internetu, prezentacje multimedialne, tablica interaktywna,
- treningi umiejętności społecznych, miniwykłady, pogadanki,
- wyjścia edukacyjne,
- spotkania z zaproszonymi gośćmi,
- lekcje przedmiotowe, na których są realizowane treści z zakresu preorientacji, orientacji, doradztwa zawodowego,
- udział uczniów w Lokalnym Tygodniu Branż Zawodowych, targach edukacyjnych,
- wizyty zawodoznawcze,
- konkursy,
- udział w projektach (np. Szkoła, Praca, Przyszłość)

Materiały ogólnodostępne w Internecie:

- ✓ <http://www.wyberamzawod.pl/>
- ✓ <https://progra.pl/labirynt-zawodow/>
- ✓ <https://ohp.pl>
- ✓ <https://perspektywy.pl/portal/>
- ✓ <https://doradztwo.ore.edu.pl/>
- ✓ <https://zppp.ids.czyst.pl/ciz/>
- ✓ <https://mapakarier.org/>
- ✓ <https://barometrzasawodow.pl/>
- ✓ <https://doradztwoszkolne.pl/>
- ✓ <https://www.cdzdm.pl/>
- ✓ <https://doradztwo.metis.pl/>
- ✓ <https://kuratorium.katowice.pl/index.php/category/ksztalcenie-i-wychowanie/doradztwo-edukacyjno-zawodowe/>

Osoby odpowiedzialne za realizację:

Osobami odpowiedzialnymi za realizację programu są: dyrektor szkoły, pedagog, szkolny doradca zawodu, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel bibliotekarz, wychowawcy świetlicy.

Procedura ewaluacji wewnętrznej:

Celem ewaluacji będzie ocena skuteczności realizowanego programu, jego zgodności z oczekiwaniami uczniów, rodziców i nauczycieli.

Ewaluacja WSDZ odbywać się będzie poprzez:

- analizę losów absolwentów - opracowanie na podstawie list uczniów otrzymanych ze szkół ponadpodstawowych,
- przeprowadzenie wśród uczniów rozmów oceniających przydatność zajęć z zakresu preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego,
- rozmowy indywidualne – sugestie uczniów, rodziców, osób realizujących program, dotyczących jego modyfikacji,
- analizę sprawozdań poszczególnych nauczycieli realizujących tematykę doradczą.

Osobą odpowiedzialną za dokonanie ewaluacji WSDZ jest dyrektor szkoły, koordynator doradztwa zawodowego w szkole. Wyniki badań efektów pracy doradczej przedstawione zostaną na radzie plenarnej.

Podpis dyrektora: